

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku M. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Ł.
z udziałem zainteresowanych K. R., T. Spółki z o.o. w W.
o odpowiedzialność członka zarządu z tytułu nieopłaconych składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 grudnia 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 marca 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Odwołujący się M. K. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 27 marca 2015 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 227 k.p.c. w związku z art. 381 k.p.c., przez pominięcie przez Sąd odwoławczy wniosku dowodowego skarżącego o zobowiązanie Państwowego Funduszu R. do przedstawienia informacji, jakie kwoty i z jakiego tytułu zostały przekazane przez P. na rzecz T. Sp. z o.o. w okresie od 2007 r. do 30 września 2014 r., mimo że potrzeba powołania przedmiotowego dowodu zaistniała po wydaniu wyroku przez Sąd pierwszej instancji, zaś fakty będące przedmiotem wskazanego dowodu miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy; a także naruszenie prawa

materialnego, a mianowicie art. 116 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 613 ze zm.), przez błędną jego wykładnię polegającą na uznaniu, że uwolnienie się przez członka zarządu spółki od odpowiedzialności przewidzianej w tym przepisie może nastąpić przez wskazanie - jedynie na etapie postępowania przed organem rentowym - mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części, pomimo że z treści art. 116 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej nie wynika ostateczny termin, do którego strona może wskazać mienie spółki pozwalające na zaspokojenie jej zaległości podatkowych.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując, że „w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, a mianowicie: czy uwolnienie się przez członka zarządu od odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez wskazanie mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie jej zaległości podatkowych w znacznej części, jest możliwe wyłącznie na etapie postępowania przed organem rentowym, czy także na dalszym etapie postępowania”. W uzasadnieniu wskazał, że „stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny stanowi jedną z możliwych interpretacji analizowanego przepisu, jednakże stoi ono w sprzeczności z literalnym brzmieniem analizowanego przepisu, z którego jednoznacznie wynika, że w odróżnieniu od przesłanek egzoneracyjnych wyrażonych w art. 116 § 1 pkt 1 o.p., przesłanka z pkt 2 ww. przepisu jest sformułowana w czasie teraźniejszym (ustawodawca posłużył się zwrotem <<nie wskazuje>>), przez co brak jest podstaw do uznania, iż ogranicza ona możliwość wskazania przez członka zarządu mienia spółki pozwalającego na egzekucję jej zaległości podatkowej jakimkolwiek terminem (do zakończenia postępowania przed organem rentowym).”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.),

rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozmiennieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. W konsekwencji nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeśli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii przedstawianej w skardze i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu

Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5; z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467; z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578).

Przedstawiony problem prawny sprowadza się do pytania, czy art. 116 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej pozwala na wskazanie mienia w postępowaniu sądowym, czyli po wydaniu decyzji o odpowiedzialności członka zarządu za zaległości podatkowe (składkowe) spółki. Pozytywna odpowiedź na to pytanie nie budzi wątpliwości w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym przyjmuje się, że nie ma prekluzji na wskazanie przez członka zarządu mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości składkowych spółki w znacznej części i dlatego sformułowana przez skarżącego wątpliwość nie stanowi istotnego *novum* (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2009 r., I UK 241/08, LEX nr 736715, z dnia 5 października 2007 r., II UK 40/07; z dnia 15 grudnia 2008 r., II UK 115/08, OSNP 2010 nr 11-12, poz. 147 oraz z dnia 11 sierpnia 2016 r., II UK 315/15, LEX nr 2120893).

Trzeba też podkreślić, że stanowisko Sądu Apelacyjnego co do niewskazania przez skarżącego mienia Spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości składkowych w znacznej części, nie zostało oparte wyłącznie na zanegowaniu przedstawionych wyżej poglądów Sądu Najwyższego. Tę przesłankę egzoneracyjną Sąd oceniał bowiem także z punktu widzenia założenia zgodnego z przedstawionym wyżej stanowiskiem, a więc przy przyjęciu, że możliwe jest także wskazanie mienia spółki w trakcie postępowania sądowego, rozważając przy tym dopuszczalność zajęcia wierzytelności Spółki wobec P. – wobec treści art. 8 § 1 pkt 15 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 599 ze zm.), a ostatecznie jej niespełnienia upatrywał w tym, że nie było to mienie, które umożliwiłoby zaspokojenie zaległości składkowych Spółki w znacznej części, gdyż uznał, że porównanie kwoty zadłużenia, za które skarżący jest odpowiedzialny, z kwotą należności wyliczonej przez P. prowadzi do wniosku, że nie zaspokaja ona nawet połowy zadłużenia (nieco więcej niż 1/3).

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego

skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji.